

Meil läheb olümpiaadidel hästi

FOTO Luisa-Mirell Ivanov

Anette-Frida, Alexandra ja Kaur muljetavad oma kogemustest olümpiaadidel.

Sellel trimestril on olnud kiire aeg paljude olümpiaadidega. Alguse on saanud maakondlikud aine-olümpiaadid, mis on üleriigiliste olümpiaadide üks osa. Olümpiaade on korraldatud nii meie kooli ruumides kui ka teistes koolides.

Lenna Saksniit

Esimesena toimus eesti keele olümpiaad, mis viidi läbi interneti kaudu. Meie kooli õpilaste jaoks toimus see 26. jaanuaril arvutiklassis. Välja oli kuulutatud foneetika teema. Olümpiaad oli jagatud kolmeks vanuserühmaks. 7.-8. klassi vanuserühm, kus osales meie koolist neli õpilast, ja 9.-10. klasside vanuserühm, kus osales kolm õpilast. Kõige paremini läks nooremas vanuserühmas konkureerinud Anete Lukkenil, kes sai esimese koha 78,45

protsendiga punktidest. Anete arvates pani olümpiaaditöö päris mõtlema. Osasid teemasid oskasime ka ette valmistades ennustada.

Kohe veebruari alguses toimus Türi põhikoolis saksa keele olümpiaad, kus osalesid 9. klassi õpilased. Meie kooli tüdrukutel läks väga hästi:

Anette-Frida Evardi sai esimese ja Kristiina Ojaste kolmanda koha. Saksa keele olümpiaadil ei ole riiklikku vooru, vaid ainult piirkondlik voor, mida korraldavad maakonna õpetajad ise.

Jaanuari lõpus viidi meie koolis läbi matemaatikaolümpiaad, kus osales 7. klassist 4 õpilast, 8. klassist üks õpilane ja 9. klassist 2 õpilast. Kõige edukam oli vanemas rühmas Kaur Paabo (9.b), kes sai teise koha, aga ka kõik teised mahtusid esikümnesse.

Kaur Paabol läks kõige paremini ka 7. veebruaril meie koolis toimunud keemia-olümpiaadil, kus ta saavutas III koha. Meie õpilastest võistlesid 8.-9. klasside noored, aga gümnaasiumiastmes konkureerivate õpilaste hulgas oli ka kaks eelmisel kevadel lõpetanud noormeest.

Kunstiõpetuse olümpiaad 7.-9. klassidele viidi meie koolis läbi 10. veebruaril. Võitjaks osutus Karmely-Eliis Tegelman 8.b klassist. Karmely -Eliis võitis maakonnas ka eelmisel aastal ja osales kevadel üleriigilisel kunstiolümpiaadil.

13. veebruaril toimus geograafia- ning 15. veebruaril ajaloo-olümpiaad, mis mõlemad toimusid interneti kaudu. Neid tulemusi veel oodatakse.

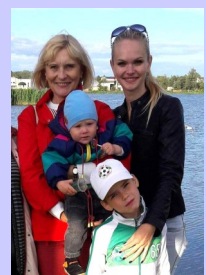
Kooli bänd harjutab neljapäeviti.

Lk 4

Projekt viis Saksamaale.

Lk 5

Viis kaadrit õpetaja Yuliya elust

Lk 6

JUHTKIRI

Tantsuetendus üllatas muutustega

Kevad tuleb iga päevaga aina lähemale ning ehk pole kevadki enam kaugel. Põnevadi sündmusi on järjestikku toimunud ja palju veel ees ootamas!

Oleme nautinud tantsuetenduse ilu ja võlu ning sõbrapäeva südamlikkust. Samuti on meie õpilased saavutanud silmapaistvaid tulemusi erinevatel olümpiaadidel.

Sel nädalalõpul tähistatakse Eesti vabariigi 106. aastapäeva. Aktused toimuvad koolis nii neljapäeval kui ka reedel ning pidupäeva tähistatakse laupäeval kogu riigis. Paljud meie kooli õpilased, kodutütred ja noorkotkad, on laupäeva varahommikul Keskväljakul lippu heiskamas.

Ja siis algab VAHEAEG, kus iga üks saab oma aega ise sisustada. Kel vaja, saab teravist ravida, lihtsalt puhata ehk mõne raamatugi läbi lugeda. Unustada ei tasu ka seda, et pärast vaheaega jääb ainult üks nädal trimestri lõpuni.

Imelist pidupäeva ning rahulikku vaheaega kõigile!

Luisa-Mirell Ivanov

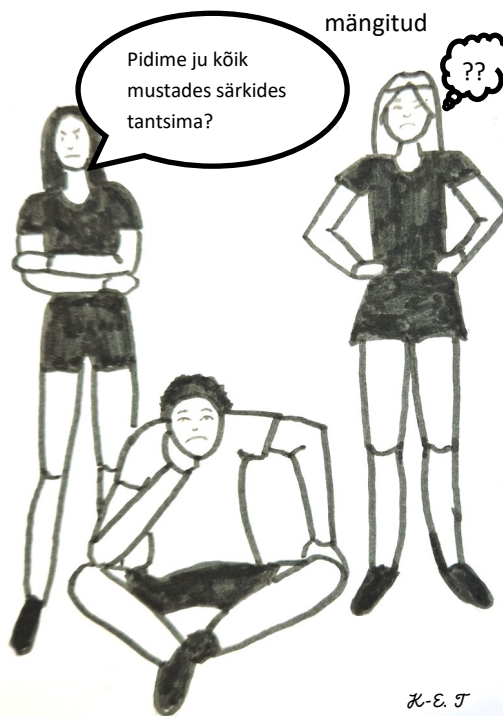
26. jaanuaril toimus kooli igaaastane traditsiooniline tantsuetendus, seekord pealkirjaga "Aeg ei peatu", kus tantsisime loositud teemade järgi. Selleaastane üritus korraldati varasemat natukene erinevalt. Kas muudatused olid õigustatud?

Esimene erinevus on see, et tantsufestival toimus tavapärasest varem ehk jaanuaris, kuid varasematel aastatel veebruaris enne vabariigi aastapäeva. Põhjuseks see, et Paide teatrimajal polnud anda meie koolile hilisemat aega veebruariks. See tähendas, et õpilased pidid tantsusammud kiiremini selgeks saama ning õppimiseks kulus ka koolitundide aega rohkem, kui oleks kulunud veebruarikuus.

Kui rääkida teemast „Aeg ei peatu“, oli see väga hea valik. Eelmise aasta teemaks oli „Tunded läbi kooliaastate“ mis tekitas palju küsimusi nii tantsijate kui ka kava

valmistajate jaoks. Sellel teemal loositi igale klassile üks tunne, millest tuli tants luua. Kuidas aga panna tantsu tänulikkus või kannatlikkus?

Mõlemal aastal on olnud tantsude vahel näiteringi

vaheklipid, mis sidusid kavasad omavahel. Selle aasta vaheklipid olid rohkem läbi mõeldud, lühemad ning kaasahaaravamad. Publikult tuli rohkem positiivset tagasisidet.

Meile meeldis see, et klassid tulid lavale läbisegi, mitte vanuse järjekorras. Publikul oli nii kindlasti huvitavam etendust vaadata. Tahes- tahtmata on nooremate

klasside kavad lihtsama ja vanemate klasside kavad raskema ehitusega. Kui järjestada need vaheldumisi, ei hakka publikul igav ning etendus sujub huvitavamalt.

Esmakordselt toimus enne tantsuetendust ka moe-

demonstratsioon, milleks saatis iga klass vähemalt ühe õpilase klassile loositud ajastu stiilis riietatuna. See innustas rohkem riietusega vaeva nägema, kuna nähti teiste panust. Kuigi, kui moedemonstratsiooni poleks tehtud, oleks olnud esinejatel endal huvitavam oodata peaproovi.

Selle aasta tantsuetendusega saab väga

rahule jääda, kuna koreograafia oli kõigil super, tantsud olid hästi välja mõeldud ning õpilased, kes olid pandud erinevatesse ajastutesse, said hakkama ning andsid endast kõik, et nautida seda päeva kord aastast...

Luisa-Mirell Ivanov
Stella Hanson

Kool võitleb tualettide lõhkumistega

Meil on uus koolimaja, aga sel õppeaastal on tekkinud probleemid seoses WC-de korrashoidmisega. Raske on mõista seda, miks peavad mõned kõike enda ümber lõhkuma.

Täielikult on kasutusest väljas WC number 49. Tualettides on pottide küljest lahti rebitud prill-laudu, soditud markeritega, topitud kraanikaussi saia, ühes teise korruse WC-s kougitud seina seest välja ja viidud ära veenupp. Loetelu võiks jätkata. Kõik need probleemid teevad meelega mõruks kooli juhtkonnal ja ka korralikel tualettide kasutajatel.

Kooli direktor selgitas, et tualettide remont on väga kallis, sest ainult prill-laudade parandamisele kulub aastas rohkem kui 600 eurot. Lõhkujaid meie koolis otseselt tabatud ei ole, kuid kooli töötajad teavad, kes võiks nende tegude taga olla ning teisisigi sigadusi teha.

Vahepeal ei lubatud tundide ajal WC-des käia, kuid tege-likult võib juhtuda olukordi, et lapsel on vaja välja minna. Seepärast otsustati saada ülevaade väljas käijatest nii, et õpetajad panid kirja nimed ja kellaajad, millal keegi väljas käis. Õpilased ise ei tea, kas videoalvet on nende jälgimiseks kasutatud või ei ole, aga mina arvan, et administraatorid on hakanud rohkem kaamerate pilte vaatama ja sellepärast ongi lõhkujate ringi aimatav.

Tundub imelik, et uues koolimajas, kus oleme saanud õppida vaid viis aastat, on WC-de olukord hull. Lõhkujad on ju meie endi keskel. Tekib küsimus, millised on nende laste kodused tualettruumid.

Kahju neist... Õnneks ei kehti see kõikide kohta ja kuigi tundub, et lõhkujaid on sel aastal rohkem, on korralikke kasutajaid muidugi veel rohkem.

Tualetid on koolis õpilaste ja personali jaoks väga vajalikud, need peaksid igal ajal töökorras olema. Õnneks vähemalt õpetajate tualetid seda on.

Tsimur Kuzmenka

Millised on sinu muljed sõbrapäevast koolis?

Elsa: Sõbrapäev nagu sõbrapäev ikka, minu jaoks ei olnud väga eriline, aga oli, mis oli. Ilmselt olin nooremata rohkem eevilil.

Mirko: Mulle meeldis koolimaja kaunistamine selleks päevaks. Kuigi ma ise palju ei jõudnud, oli maja sel päeval väga ilus.

Liisbet: See oli lõbus päev. Leidsin oma sõbra numbri järgi üles ja käisime temaga koos pildistamas ka.

Mattias: Mulle tundub, et see päev on rohkem tüdrukute päev, minule see palju korda ei lähe, aga meie klassi tüdrukud kinkisid sõbrapäeval üksteisele koguni lilli.

Anne Kivimäe: See on alati lõbus päev. Mul olid kuuenda klassi tunnid ja ma ei mäletagi, et lapsed sel päeval nii eevilil oleks olnud, kui seekord olid. Kõik ootasid sõbraposti. Kurb ainult, et mõne õpilase jaoks oli seda liiga palju ja mõni pidi kõike kõrvalt vaatama. Silma jäi Sviatoslav, kes minu tunni alguses kõigile klassikaaslastele kompvette jagas.

Karmely-Eliis: Ma ei arva sõbrapäevast eriti midagi, see oli täpselt nagu alati kui mitte igavam. Otsisime jälle sõpru, aga ainult mõned inimesed otsivad sõpru päriselt või leiavad neid ja käivad pildistamas. Ma ei tea, kas ma olen lihtsalt vanemaks saanud, aga sõbrapäeval pole enam midagi teha.

<https://flowers.ee/et/lilleseaded/s11.html>

Kooli bänd pakub võimalusi enesearenguks

FOTO kuvatõmmis

Viimati saatis bänd tantsuetenduse lõpulaulu teatrimate laval, aga ees ootab esinemine EV aktusel.

Meie koolis on juba teist aastat järjest tegutsenud koolibänd. Selle tegevusest väga ei teata ja sellepärast uurisin lähemalt bändijuhilt Arlo Orlovskilt, kes on koolis ka muusikaõpetaja, kuidas ja millega koolibänd tegeleb.

Elsa Tihvan

Kui alustada bändi uurimisega on muidugi vaja teada, kui palju on bändis liikmeid ja kes nad on. Selgub, et liikmeid on seitse. Need on Kristen Seeberg, Luisa-Mirell Ivanov, Kairit Saar, Kertu Valge, Mykola Kotla, Andri Beet, Karl Truus ning vilistlaste seast on möödunud aasta koosseisust abiks käinud ka Karl Carlos Rõkk.

Proovid toimuvad neljapäeviti, aga kui on vaja, tehakse

proove ka nädalavahetusel ja vahetevahel.

Arlo Orlovski selgitas, et bändiga liitudes ei pea olema varasem muusika tegemise kogemus kuigi suur, aga oskused, nagu ideaalne pillimäng ja laulmine, tulevad ainult kasuks. Peab olema tahet ning järjepidevust, et oma instrumenti harjutada, ja samuti soovi ning huvi bändis mängida.

Kust saab koolibänd oma varustuse? Arlo Orlovski sõnul kasutavad nad üldiselt tehnikat ning instrumente, mis koolil juba olemas, ja kui miskit on puudu, siis õpilased on saanud kasutada ka oma isiklikku vara, kuid eesmärk on kindlasti lähiajal täiendada kooli pilliparki võimalustele vastavalt.

Praegu harjutab bänd Eesti vabariigi aastapäeva 6.-9. klasside aktuseks. „Muuhulgas hoiame elus ka repertuaari vanemaid laule ning nüüd, kui vabariigi aastapäeva aktusega ühele poole saame, võtame luubi alla uute laulude harjutamise, nende seas on nii eesti- kui ka ingliskeelseid laule, mis on valitud vastavalt bändiliikmete enda muusikamaitsel,“ rääkis Orlovski.

Koolis on igasuguste ringide tegutsemisega see probleem, et kui lapsed saavad kätte oskused, lõpetavad nad juba kooli. Mis saab bändist pärast üheksandike lahkumist? „Eks ta lähe nii, nagu ta paljude teiste asjadega läheb ehk siis ühed lahkuvad selleks, et uued saaks asemele tulla.“ Õpetaja selgitas veel, et

kindlasti pole muutused nii must-valged, aga kui keegi lahku ja teine tuleb asemele, muutub midagi kindlasti, sest bänd on täpselt seda nägu, nagu on tema liikmed. „Seda hingamist, mis on praegu, me arvatavasti järgmisel aastal ei näe, kuna see on unikaalne iga koosseisuga.“ Orlovski lubas, et koolibänd kui selline jääb toimima igal juhul, nii et ka noorematel õpilastel on võimalik end tulevikus proovile panna.

Teatavasti tekkis oma bändi loomise mõtte kaks aastat tagasi kevadel, kui Karl Carlos Rõkk oli kaitsnud oma loovtööna trummisoolo ning tollased kaheksandikud põhikooli lõpuaktuseks bändi kokku panid.

Päevad Saksamaal õpetasid palju

11.-15. detsembril käisime Erasmus+ programmiga Saksamaal Dresdenis ning Berliinis. Kohalike õpilastega koostööd tehes veetsime ka kolm poolikut päeva Tolkewitzi gümnaasiumis. Kool on 11-klassiline ja meie koolist kõigest aasta vanem.

Koolis võtsime osa erinevatest tundidest, kus tegime kaasa võimalikult palju. Kolme päeva jooksul jõudsime käia ainult kolmes erinevas ainetunnis: ajaloos, kunstõpetuses ja hispaania keeles. Kahel päeval võtsime ka osa *selbst-reguliertes Lernen* ehk siis enesejuhitud õppimise tunnist,

Seal tutvustasime üksteisele oma riikide jõulutraditsioone ning lõpuks valmisid *podcast*-id jõulutoitude ning jõulukommete kohta.

Kõikides tundides, kus käisime, arvestati meiega ning kui me saksa keelest aru ei saanud, suheldi meiega inglise keeles. Üleüldiselt saaks öelda, et saksa keelest saime me kõik päris hästi aru, kuid keerukamaks osutus rääkimine.

Leian, et nende koolil on palju erinevusi meie kooliga võrreldes. Nimelt on nende tunnid 90 minuti pikkused ja

Tundides tuli tihti arutleda ja arvamust avaldada.

et tunnid olid hästi üles ehitatud ja ette valmistatud. Tegevust jagus kogu aeg ning õpilastel ei olnud nina kogu aeg õpikus või töövihikus.

Selle nädala jooksul saime palju teada saksa kultuurist, kuid meie ei olnud ainukesed, kes õppisid midagi uut. Meid vastu võtnud õpilased küsisid meie käest tihti midagi Eesti kohta. Nad tundsid palju huvi meie riigi ja kultuuri vastu. Veetsime koos aega ka pärast kooli, näiteks käisime jõuluturgudel ja mängisime 3D minigolfi. See andis meile suurema võimaluse luua isiklikke kontakte.

Meile anti võimalus näha ja avastada midagi uut, mis on tõesti väärtuslik. Nägime palju ja kõike tõesti ei jõua ette lugeda, kuid leian, et need on

kõige olulisemad: Dresdenis ja Berliinis nägime kuulsaid vaatamisväärsusi ja üleüldse huvitavaid kohti, lisaks veel paljude riikide suursaatkondi. Käisime Eesti suursaatkonnas, kus meile tutvustati sealsete töötajate ameteid.

Saan öelda, et kõigile meeldis see õppereis ja tõesti soovitan seda kõigile, kellel selline võimalus tekib, sest see on ainulaadne ja õpetab palju rohkem, kui arvata võib. Meie õppisime seal palju uut ja põnevat ning seesugune kogemus jääb eluks ajaks meelde.

Kristiina Ojaste

FOTOD erakogu

Meie seltskond Berliinis Brandenburgi väravate ees

kus 5. ja 6. klassi õpilased said ise endale teatud riulitest ülesandeid valida ja neid mitmekesi lahendada.

Iga päev oli meil samuti projektitund, kus olime oma projektikaaslaste ja -õpetajaga.

nad teevad tunnis väga palju koostööd nii õpetajate kui ka klassikaaslastega. Tundides muidugi tundsin umbes poole peal, et aeg on puhata ja klassist välja minna, kuna oleme harjunud 45-minutiliste tundidega. Peab küll mainima,

Elu on õpetaja toonud Valgevenest Eestisse

Traditsioonilise koolilehe intervjuu otsustasime seekord teha Kristjan Jõekalda saate „Kümme kaadrit“ eeskujul.

Meie kooli 7.b klassi juhataja ja vene keele õpetaja Yuliya Kasemaa on olnud juba noorena väga aktiivne. Ta on tegelenud ajakirjanduse, tantsimise ja palju muuga. Õpetaja vanavanemad ja vanemad olid kõik saanud kõrgema hariduse ja nende peres on haridust väga tähtsaks peetud. Õpetaja Kasemaa kolis kuus aastat tagasi Eestisse, sest abiellus eestlasega.

Marten Niinep

Sellel pildil olen ema ja poegadega. Minu ema Valentina on väga tark, lahke, õiglane ja aus inimene. Ta on nüüd pensionil ja elab väikeses Valgevene linnas Glubokoes. Kahjuks näeme pärast minu Eestisse kolimist harva ja ootame alati kohtumist pikisilmi. Emale olen väga palju võlgu, igatsen ja armastan teda väga.

Olen sündinud Valgevenes perekonnas, kus peeti hinnas haridust — nii vanavanemad kui ema-isa olid kõrgema haridusega. Võib-olla olen oma õpetajageeni saanud oma vanavanematelt. Mul on viis aastat vanem vend Andrei, kellel käin igal suvel külas, kui ema külastan. Sellel pildil on ka minu hea sõbratar Katja, kellega elasime lähestikku ja kellega suhtlen siiani.

Kooli- ja üliõpilaselu oli väga särav ja sündmusterohke. Olen alati olnud väga aktiivne ja nautinud ka laval esinemist. Laulsin, tantsisin, juhtisin üritusi, mängisin KVN-i kõrgliigas, osalesin iludusvõistlustel, töötasin televisioonis ja ajalehes. Lihtsam on loetleda, millega ma ei tegelnud, kuid see ei seganud kunagi minu õpinguid.

15-aastasena oli mul õnn osaleda Valgevene-Saksa laagris, mida peeti igal aastal minu kodulinnas. Sakslased elasid siis kaks nädalat Valgevenes. See oli minu esimene välismaalastega suhtlemise kogemus: elasime koos, käisime ekskursioonidel, valmistasime ette ühiseid kontserte ja õhtuid. See oli väga lõbus ja huvitav. Kõik said sõbraks keelebarjäärist hoolimata. Mõned saksa noored käisid meil mitu korda külas.

FOTOD erakogu

Viimane foto seostub uue etapiga minu elus: kolimine Eestisse ja töö õpetajana. Lastega töötamine on mulle alati meeldinud. Laste suvelaagrites töötamine ja koolides praktiseerimine andis kindlustunde, et olen valinud õige elukutse. Nüüd on minu lemmik 7.b klass: 24 täiesti erinevat, kuid samas rõõmsameelset aktiivset energilist õpilast. Eelmisel aastal osales meie klass Koolitantsu festivalil. Lapsed said palju positiivseid emotsioone ja jäid tulemusega rahule.

Klassid panid kirjanduses teadmised proovile

Eesti kirjanduse päeval, 30. jaanuaril toimus meie koolis 7.-9. klasside viktoriin, kus noored said enda teadmised proovile panna. Eesti kirjanduse päeva tähistatakse lipupäevana alates 2023. aastast ning selle kaudu väärtustatakse Eesti kirjanduse tüvitekste ja pöörame tähelepanu tänapäeva kirjanduse ning kirjanike rollile meie ühiskonnas ja kultuuris.

Tänavu oli meie koolis viktoriin pühendatud Hando Runneli 85. sünnipäevale ja Artur Alliksaare 100. sünniaastapäevale. Õpetajad tegid sellise teemavaliku, kuna Hando Runnel on seotud Järvamaa ning Paidega. „Alliksaare rolli eesti kaasaegse luule arengus pole võimatu üle hinnata,“ selgitas õpetaja Kivimäe.

Viktoriini võitjaks krooniti 9.b klass. 2.-3. kohta jäid jagama 9.a ja 7.a klass. Kiitus kõikidele osavõtjatele!

Maria Rebas

PANE SINA KA ENNAST
PROOVILE! KAS OSKAD

Võitjad Sten Andreas Aasma, Anna Miia Weidebach ja Sheril Tankler 9.b klassist

1. Missuguse hariduse Artur Alliksaar omandas?
2. Miks visati Alliksaar 10. klassist välja?
3. Miks sattus Alliksaar vanglasse ja sai esialgseks karistuseks 8 aastat?
4. Kui Alliksaar oli juba vanglas, määrati tema karistuseks 25+5 aastat. Miks?
5. Vangla-aastatel kirjutas Alliksaar palju pikki kirju. Mis on nendest saanud?
6. Kuidas õnnestus Alliksaarel vanglas olles maailma asjadega kursis olla?
7. Alliksaar ei saanud oma nime all oma luuletusi avaldada. Kelle nime all ta need siiski avaldas?
8. Mille poolt on Alliksaare luule eriline?
9. Kuidas on Hando Runnel seotud Järvamaa ja Paidega?
10. Missugusest perest on Runnel pärit ja kuidas see on tema loomingut mõjutanud?
11. Teame Hando Runnelit kui luuletajat, aga eriala, mida ta õppis, ei ole seotud kirjandusega. Kus ja mis erialal ta õppis?
12. Kuidas nimetatakse põlvkonda, kelle teosed ilmusid sarjas “Noored autorid” ja kuhu kuulus ka H. Runnel?
13. Runnel töötas kolhoosis agronoomina. Mis mõjutas tema elu nii, et ta pani põllumehe

ameti maha ja kolis linna ning hakkas tegelema kirjutamisega?

14. Runnel on kirjutanud nii lastele kui ka täiskasvanutele. Nimetage mõni tema luulekogu pealkiri.

15. Üks tuntumaid Runneli luuletusi on “Ilus maa”, mis on saanud laulupidudel väga populaarseks. Kes kirju tas sellele luuletusele viisi?

FOTOD Anne Kivimäe

Pildile jäid 7. ja 9. klasside võistkonnad.

Vastused: 1. Omandas põhhariduse, lõpetas gümnaasiumis ka 9. klassi. 2. Kritiseeris seda, et Eesti liidetakse Nõukogude Liiduga. 3. Ta oli arveamatnik (raamatupidaja) ja avastas puudujätk. 4. Tunnistas ise, et teenis Saksa sõjaväes. 5. Kirju salilistatatakse Eesti kultuuriloosises Arhivis. 6. Tellis vannglase palju raamatuid, luugs, tõlkis. 7. Oma maie Linda nime all. 8. See on enamasti ehitatud sõnamängulise, ta läheneb teemadele teistmoodi vms. Näiteks: Kas palju kitsenud või kitsa pärlpüüdaja? / Kas elu armastada või armu elustada? 9. Sündis Järvemaal ja õppis Paide Keskkoolis. 10. Tema isa oli tüüpideja, Runnel kirjutas palju naaest ja maailmimestest. 11. Eesti Põllumajanduse Akadeemias agronoomialt. 12. Kassetipõlvkond 13. Võitis vilde-nimelise kirjanduspreemia ja/või kutsuti ajakirja "Looming" toimetuse tööle, sai tänu sellele Tallinnasse korteri. 14. "Mõelda on mõnus", "Punaste õhtu purpur" (mainiti videos) jne. 15. Rein Ramnap

Ka külmapühadeks on olnud lootust...

Milla Maria Kotjuh

TOIMETUS

Peatoimetaja: Luisa-Mirell Ivanov **Reporterid:** Stella Hanson, Karmely-Eliis Tegelmann, Elsa Tihvan, Lenna Saksniit, Maria Rebas, Tsimur Kuzmenaka, Mila Maria Kotjuh, Marten Niinep

Kaastöö: Kristiina Ojaste